

Livsmedelssituationen på Afrikas horn

Vad handlar frågan om?

Under lång tid har livsmedelssituationen i det område som brukar kallas för Afrikas horn varit kritisk. Området i sig bär på en explosiv kombination av klimatkris, politisk instabilitet, religiös extremism, och kraftig befolkningsökning. Till detta kan läggas inblandning utifrån av stater som är intresserade av områdets naturresurser. Staterna omkring Afrikas horn är självfallet inte de enda som står inför dessa utmaningar, men få områden på jordklotet är så utsatta som de i östra Afrika och därför kommer också de mänskliga konsekvenserna här att sannolikt bli allra störst. En livsmedelskris på Afrikas horn riskerar att spå på de vågor med klimatflyktingar som sprider sig först till närområdet och sedan vidare till Mellanöstern och Europa.

Livsmedelskris

Enligt managementbolaget McKinsey & Co kommer kriget i Ukraina, klimatförändringar och pandemins påverkan på logistikkedjor att orsaka ett underskott på upp till 60 miljoner ton spannmål vid slutet av 2023.

Priserna på spannmål ökade redan under 2020, i samband med att pandemin påverkade globala logistikkedjor. Sedan dess har minskade skördar till följd av torka pressat upp priserna ytterligare. Med det pågående kriget i Ukraina finns nu risk för en livsmedelskris som kan bli den allvarligaste hittills under 2000-talet.

Världens spannmål härstammar huvudsakligen från sex regioner i världen, varav en är belägen i Ukraina och Ryssland. Tillsammans producerar länderna ungefär 28 procent av den vete och 15 procent av det korn som exporteras globalt. Den minskade exporten från regionen kan få långtgående konsekvenser, speciellt i länder vars reserv och produktionsförmåga är låg. Underskottet på spannmål kan komma att uppgå till 60 miljoner ton vid slutet av 2023 – en mängd som motsvarar ett års näringsintag för upp till 250 miljoner människor, eller 3 procent av jordens befolkning.

Exporten av spannmål från Ukraina och Ryssland kan redan ha minskat med upp till mellan 18 och 22 miljoner ton. Om kriget fortsätter kan exporten komma att minska än mer under 2023. Brist och prishöjningar på gödsel väntas påverka skördemängden i länder som är mycket beroende av gödselimporter, såsom Brasilien. Detta kommer att minska tillgången på spannmål ytterligare. Tillgången på spannmål begränsas också av vissa länders försök att skydda inhemska marknader genom handelsrestriktioner.

Pandemin, klimatförändringar och konsumenters förändrade livsmedelskonsumtion innebär att livsmedelskrisen kan bli allvarligare än kriserna under 2007–2008 och 2010–2011. Historiskt sett har störningar av världens livsmedelsförsörjning lett till inflation, svagare ekonomier och undernäring – samt i vissa fall även perioder av politisk instabilitet och våld. Exempelvis bidrog livsmedelskrisen under 2010–2011 till den arabiska våren.

Pandemin har lett till att länders ekonomiska motståndskraft har försvagats. Även små minskningar på tillgång på spannmål kan komma att påverka globala livsmedelspriser avsevärt – och därigenom också länders förmåga att hantera dessa. Fler än 1,4 miljarder människor lever i länder som är särskilt sårbara för höjda livsmedelspriser och kan drabbas hårt av prisökningar.

Länder som Bangladesh, Etiopien, Somalia och Jemen är ytterst beroende av import av spannmål, har begränsade buffertar och svag köpkraft.

(<https://news.cision.com/se/mckinsey---company/r/spannmal-motsvarande-ett-ars-naringsintag-for-250-miljoner-manniskor-kan-ga-forlorat-i-global-livsme,c3616152>)

Vad ska ni som delegater tänka på i era förberedelser?

- Börja med att ringa in problemet och fördjupa er i frågan. Ni behöver kanske, beroende på vilket land ni företräder, kartlägga hur livsmedelssituationen ser ut i ert land.
- Är ert land aktivt och drivande i frågor som rör livsmedelssituationen på Afrikas horn? Om så är fallet bör ni förklara hur.
- Vilka internationella samarbeten finns för att motverka problemet förespråkas av olika stater och aktörer?
- Vad gör FN?
- Finns det redan ett definierat internationellt regelverk i frågan?
- Strävar ert land efter starka gemensamma internationella lösningar och åtgärder eller strävar ni efter mer makt åt enskilda stater och då främst nationella lösningar?
- Ni behöver titta på vilka internationella engagemang ert land har i frågan. Stödjer ni arbete i andra länder/regioner? Är ni aktiva i internationella forum och organisationer för att lösa problemet? Vilken talan för ni i dessa?

Några tänkbara länkar:

<https://sos-barnbyar.se/2022/06/27/afrikas-horn-star-pa-gransen-till-svalt/>

<https://www.rodakorset.se/var-varld/hungersnod/afrikas-horn-akut-hungerkris-hotar/>

<https://www.raddabarnen.se/nyheter/2022/en-manniska-dor-av-hunger-var-48-sekund-i-ostra-afrika/>

<https://news.un.org/en/story/2022/07/1123132>

<https://news.un.org/en/news/topic/humanitarian-aid>

<https://news.un.org/en/news/topic/climate-change>